

A dolgozó munkásság szociális védelme.

A szociális gondoskodás kiterjesztése terén az utolsó esztendőben, főleg pedig az utolsó hónapokban több fontos intézkedés történt, hogy a háborús nehézségek ellenére a gondozásra szoruló rétegek megkapják mind azt, ami a munka továbbfolytatásához és eredményesebbé tételéhez, a belső rend és nyugalom fenntartásához és megőrsítéséhez szükséges, Természetes, hogy a háború események hatásaival és nehézségeivel nemcsak az intézkedő tényezőknek kell számolni, hanem a dolgozó rétegek is jól tudják, hogy jogos és indokolt kívánságaik és követeléseik maradék nélkül ma nem teljesíthetők, mert minden jogos és indokolt kívánságot és követelést alá kell rendelni a háborús erőfeszítéseknek.

Ha mindezeket a körülményeket tekintetbe vesszük és mérlegeljük, akkor látjuk, hogy az elmúlt hónapokban mégis megszemélyesített újabb intézkedésekkel sikerült a dolgozó rétegek élet-színvonalán jelentős mértékben javítani, munkakészségüket emelni és munkateljesítményüket fokozni. Amilyen fontos a dolgozó rétegek széleskörű szociális gondozása, épp annyira nem hagyható figyelmen kívül azoknak a helyzetére sem, akik a munka frontján megöregedtek, vagy megrokkantak. A nemzetnek békeidőben is, de háborús viszonyok között talán még fokozottabb mértékben kell megmutatnia, hogy megbecsüli a munkát nemcsak akkor, amikor munkahelyén erejének javát adja, hanem akkor is, amikor keze elfárad és teste a megérdemelt pihenésre vágyik.

Ezekről a rétegekről gondoskodik most az új kormányrendelet, amely az öregségi és rokkantsági járadékok eddig 120 pengős járadéktörzsét július 1-től kezdődően 480 pengőre emeli fel. A járadéktörzsnek ilyen nagymértékű emelése a társadalombiztosítás szolgáltatásainak javítására irányuló törekvések közül európai viszonylatban is messze kiemelkedik és hatása különösen azoknál a járadékosoknál jelentkezik, akik aránylag alacsonyabb napibérsztyában és csak rövid időn át tartoztak a biztosítottak közé. Ezenkívül mintegy 12 millió pengő többletköltséget jelent a társadalombiztosítási intézményre ez a járadék-

emelés és sikerült a kérdést úgy megoldani, hogy ez a jelentős többletköltség a termelésre és a fogyasztóközönségre semmiféle új terhet nem ró.

A dolgozó munkásság szociális védelme terén tehát újabb fontos lépést tettünk és újra bebizonyosodott, hogy jó szociálpolitikához elsősorban megértés és jó sziv kell, szükségesek természetesen a megfelelő anyagi eszközök is, de mint

a most életbeléptetett járadékemelés mutatja, átlehet hidalni az anyagi nehézségeket is anélkül, hogy az emelés a többi társadalmi osztály részére újabb megterhelést jelentene. A öregségi és rokkantsági járadékban részesülő magyar munkástevéreink bizonyára azzal a megnyugvással fogadják ezt az intézkedést, amilyen szeretettel, megértéssel határozták el azt az illetékes kormányzati tényezők.

Salgótarján és környékének dolgozói ezeketán fokozottabbareménykedéssel tekintenek a bányanyugbereknek hasonló rendezése felé, melyet már közel kétvétező óta kérelmeznek eredménytelenül.

Egyről-másról Miért nyitlak meg az iskolák?

Jelezük már lapunkban, hogy a közönség nagyrésze megdöbbenve fogadta az iskolák megnyitását. Általában a harmadik és legindokolatlanabb tanügyi intézkedésnek minősítik. Sok szülő túlzott aggodalmában azt állítja, hogy a háború legválságosabb s alighanem végdöntő szakaszában valóságos merénylet a tanulók élete ellen, hogy az iskolába kényszerítve nap nap után bombaveszélyes helyzetnek teszik ki őket (?)

— Ezek a nehézményezések azonban csak részben jogosak és igazak. Tagadhatatlan, hogy a tavalyi késői kezdet, november 1-én és az ideai korai befejezés, április 1-én aránylag kisebb megrökönyödést váltott ki, pedig bármilyen furán hangzik is, meg kell állapítanunk, hogy

akkor sem volt nyugodtabb sorsunk, mint ezekben az állandóan „légizavarásos” és „légiriádós” hetekben, sőt napokban. Az óvintézkedések megszervezése tavasz elején még nem alakult ki tökéletesen s a közönség is tájékozatlan volt több légvédelmi kérdésben. Nem szólvá arról, hogy az óvóhelyek tekintetében szintén még sok városban, községben aggasztóan hiányos állapotok uralkodtak. Azóta azonban mindenféle hatalmas javulás tapasztalható s pl. városunkban a lakosságnak már csak elenyésző töredéke kénytelen nem egészen „bombamentesen” meghuzódni. Nálunk egyébként a tanulóifjúságnak már a mult tanévben se kellett rettegnie. A pincék, alagutak és a többi menedékek ugyanis könnyen, néhány perc alatt el-

érhetők az intézetekből. Természetes, hogy nem mindenütt találhatók ily, szinte „eszményies” biztonsági viszonyok, de a közönség kiképzése, légoltalmi jártassága országszerte pótolja már az életvédelmi foglalkozásokat. — Az iskolák megnyitását, legalább ott, ahol lehetőségek, ezeken kívül az illetékes minisztérium felfogása szerint a tanulóifjúság vallásérkölcsi elvadásulásának, műveltségi, süllyedésének, jellemi hanyatlásának megakadályozása tette szükségessé, rengeteg elszomorító tapasztalat hatása alatt! A cél: a tanulóifjúság lelkenek mentése!

Körtünetek, nevelői erély.

Az öthónapos iskolai kényszerszűnet ijeszten megbénította a tanulóifjúság fejlődését mindenféle vonatkozásban. Lapunk néhány mult számában megdöbbenő adatokkal igazoltuk az a fájdalmas tény, amit városunkban is sajnos, a nyár folyamán meg kellett tapasztalunk. Nem szándékunk ismétlésekbe bocsátkozni, de egy-két hanyatlási, sőt leromlási körtünettel a közjavulás elősegítése érdekében megint foglalkozunk. A tanévnyitó istentiszteleteken figyelhettük meg, mily rengeteg helybéli tanulóknak különböző iskoláinkban, S nem nagyitunk, ha kijelentjük, hogy ezeknek több, mint háromnegyedrészt öt hónap óta soha se láthatuk templomainkban... Rettenő vallási lezüllés! Nem csoda, hogy az illetékes lelkészek kemény szavakkal adtak kifejezést emiatt megbotránkosásuknak a szószékéről és oltártól. Bizonyos, hogy jelentékeny százaléku esetben találunk metó-körülményeket is, de a szegyenletes valóság általánosságban kíméletlenül vádol!

Még pedig a szülők táborából a könnyelműeket, vallásilag közönyöseket, sőt részben istentelenekeket terbeli a felelősség, hogy a lelki léhaság tanulóifjúságnak zömében, a lezajlott szünidőben mértékletlenül elterjedt!...

Az iskolák igazgatói s egyéb illetékesek kell, hogy könyörtelesen őszinteséggel rámutassanak a legközelebbi szülői értekezleteken a bűnös mulasztásokra.

Az óvóhely öléből.

A csodálatos szelidséggel tündöklő csillagok közül, vagy a ragyogókék mennyboltról fenyegető romlás önvédelmi szervezetekbe tömörítette löképpen a városok magyarjait. S mióta a fenyegetés mindenki számára komoly veszélyeztetettséget jelent, ezek a szervezetek is komolyakká, elszántakká, önzetlen áldozatosságra képesekké váltak.

Mennyi energia, időbeli, szellemi és anyagi áldozat, fegyelmezettetés és fegyelmzés, türelem és türelem, tanulás és oktatás épülhet bele abba az önvédelmi szervezetbe, amely egy-egy háztömbben, egy egy házcsoportban az élet és az anyagi érték felett éjjel-nappal állandó készenlében örködik. Amely óvóhelyet szerelt fel az élet védelmére, s amely egy-egy lakóház vagy házcsoport kis körzónájának élete és vagyona védelmére egy áldozatos lelki és munkaközhözteségbe olvasztotta a szervezet különböző társadalmi rétegekből összelevedődtét tagjait. Minő csodálatosan kibontakozott közhözteségi érzés ko-

vácsolja egybe a szervezet tagjait, akik a vész robajában s falakat döntő, acélt görbités vagy ovasztó hevében mentik az életet és próbálnak megbirkózni az elemmentaris pusztulás szörnyű erejével. Mekkorá áldozatkészség lobban fel az egyesek szívében, amikor megfedkezve önmaguk test épségéről, nyugalmáról, kényelméről, érdekeiről, a szervezet tagjaiként haborás, gondolkodás és személyválogatás nélkül mentik embertársaik életét, otthonát, sokszor egész élete munkájaként összegyűjtött s mindennapi életét szolgáló ingó vagyonkáját.

S kicsoda fegyelmző erő az, amely a különböző társadalmi rétegek bármelyikéből elhívott légoltalmi parancsnokon keresztül az óvóhelyek mélyén rendet, fegyelmet s engedelmességet parancsol, még akkor is, amikor az idegzet súlyos teherpróba alatt feszül. Amely eltüntetve a társadalmi válaszfalakat, egységbe kovácsolja mindazokat, akik az óvóhelyek zárt s védelmet nyújtó falai közé a társadalom különböző rétegeiből összeverődnek. Azokat, akik fent a ragyogókék mennybolt alatt talán nem is ismerték egymást, akik a mindennapi élet zajlásában különböző konvencionális megkülönböztetések, oltoba előítéletek, leglőbbször pedig — kü öndően a nagyvárosokban egymás iránti érdeklődés, még inkább az egymással való érintkezés hiánya, foglalkozásbeli elkölöndülés következtében lgen-igen, messze

szakadtak egymástól, szabad teret engedve az osztályellentétek nem mindig természetes utat követő kifejlődésének, Az óvóhelyek mélyén döbben rá a lélek arra, hogy kicsoda gyalogság, leglőbbször csak elfoglaltságból vagy a foglalkozások széttagoltságából eredő érintkezéslehetőség az, amely miatt olyan nehéz odafent a kék azur alatt a magyar egység tudatfájának kivirágása. Az óvóhelyek mélyén tágul ki a szem a látásra, dobban meg a sziv az érzésre, ébred fel a lelkiismeret a vizsgálatra: milyen hitvány, gyenge anyagból gyurt téglákból rakódtak in össze azok a válaszfalak, amelyek fent az Uristen szabad ege alatt szinte ledönthetetlennek látszanak, amelyek dacolni képesek a belátás, a megértés, az öntudatraébredés minden ostromával. Az óvóhelyek mélyén ráébred mindenki arra, hogy az emberi életformák szines változatai között egyforma az élet feltétele, egyforma a pusztulás, a fenyegetés, egyforma a szenvedés egyforma a hősiesség, az önfeláldozás, az embereszeretet. Hogy a mesterkéltén létrejött különböző társadalmi osztályok emberének sorsa — embersors — a maga meztelen valóságában, az élet végező nagy kérdései között olyan minden különbözőség nélküli, olyan egyforma. Az óvóhelyek mélyén lobban fel az áldozatkészség faklyagyújtó szikrája: olyan jólesik másokon segíteni, a mások fölöttünk biztatást váró vagy hálától könnyező szemébe belenézni,

Bármeqnyire igénybeveszik is a szülöket a mindennapi alyoa eleigondok, gyermekeik iatenföle nevelésével jó példát nyujtva, mégis kötelességük rendszeresen jörfödeni! Hazánk még nem szovjetföld s keresztény Magyarország minden tisztességes hazafi vallásos is!... Vannak azonban becsületes, de erélytelen gyámoltalan szülök is, akiknek tehetetlensége okozta gyermekeik elbetyárosodását, er-

kölcsi eltévelyedéseit!... Színházban, moziban, sportpályán, játszótérekben csapatokban jelentek meg csavargó tanulók minden alkalommal, még rongyos öltözékben is némelyek, de a tempiókban soha! Most már a tanerőkre vár ismét a rendkívül nehéz, de nemes feladat, hogy mint a szülöket pótoló hivatott nevelők, erélyesen orvosolják a felgyülemlett bajokat! M. Gy.

Amit meg kell írni!

A napokban rájöttünk arra a megoldásra, hogyan lehet egyedül is úgy sétálni a városban, hogy az ember szivderítően szórakozzék. Nem kell például a valóság szerint nézni a dolgokat, hanem mellé kell főzni némi kis költői fantáziát s az ember mindjárt az utaltató, piszkos látványosságot festői képnek látja s egészen remekül s hozzá teljesen ingyen s bármintve gyönyörködhet. Csak egy példát hozunk fel. Induljunk el a moziútól egyenes vonalban a vasúti állomás irányában, az úgynevezett kispiactéren, ott a vasúti aluljáró alatt átmenve, folytassuk utunkat közvetlen a pályatest mentén fel a Fő-téren, ott a Méréleg-utca irányába forduljunk s így térjünk vissza, megkerülve az árusító bódékat. Menjünk onnan vissza a postaépület vasútfelöli oldalára, ott kissé kanyarodjunk el balra az épület mögé, ott tekintsünk szét az Óvoda téren, majd visszatérve folytassuk utunkat az Óvoda és a pályatest közötti salakos sétatúnyon a vasúti sorompóig. Bármilyen kényelmesen fogunk sétálni, az egész görbe körút időben nem tesz ki többet negyedóránál. Mit látunk ezalatt? Az egykori "Virágos Salgótarján" kultuszának kitűnően sikerült paródiáját. — A pályatest mindkét oldalán, az állomásépület és a postaépület körül nagyszzerű pipacszinnek yírtanak, ugylátászik az idegenforgalom nagyobb dicsőségére, sűrűn eldobált dinyemaradványokból, itt-ott festői módon még egyéb sárka és barna színek tarkítják a képet, melynek alaptonusa a piszkos szürke, amint az utcai por szokott kinézni vastag lerakódásban. S minthogy ez nem festmény, hanem valódi élőkép, egészen természetes, hogy ezen szép virágos mezőnyt teljesen stílusos „illatok" borítsák. Ennél — sajnos — már nem segít a költői fantázia, hanem a lehető legkritikább lélekzetvétel zebkendőn átúrrve. Hogy az illuzióhoz semmimsem hiányozzék, a séta nem a piaci forgalom idején történ-

jék, hanem alkonyatkor, az utolsó mozi előadás kezdete előtt egy negyed órával, mely időpontig még a legkényelmesebb háziasszony is rendbehozza a házatját, ha van hozzá érzéke és kedve.

Érzékel Igen, itt vagyunk a tárgyánál! Köztudomású dolog, hogy a tisztaság fogalma igen relativ fogalom s valódi értékeléséhez egy külön, mondjuk hatodik érzék szükséges, mint például a zenéléshez a zenei hallás. De nem utolsó sorban kedv is kell a tisztaság elérésének munkájához s ebben a háborus világban, melyre oly sok mindent „rá lehet kenni", még némi gondolkodás-szeretetet is, hogy a háborus gátlásokat új és új ötletekkel legyűrjük, új és új intézkedésekkel fenntartani igyekezzünk a rendet, a tisztaságot, az egészséget. Ez minden gondos háziasszony jóval nagyobb napi feladata a "mit főzzünk ma" terhes gondjánál is.

S ha már e témakörnél tartunk, rendkívül érdekelné a közönséget az is, hogy a zivatarkohordia sarak kupacmaradványai megvárják e a tartós ősz esőzéseket az utcai járdák mentén, hogy a korai sötétség beálltakor minél többben térdig beléphessenek a megpuhított latyakba, amikor embertársainak udvariasan kitérni igyekeznek?...

Reméljük, hogy mindezekre a város köztisztasági hivatala a legrövidebb időn belül valóságos és megnyugtató tényekkel fog válaszolni.

(—ány.)

KERÉKTALP.

Nagyolt állapotban, **bükk és cserfából**, nagyobb tételekben darabonként 3 Pengő 50 fillérért

KAPHATÓ

Sóldos Béla gazdaságában, Kazár, Nőgrádm

Az óvóhelyek mélyén a föld és az ég fenyegető dübörgése közben döbben rá az egymás kezét megragadó, az egymás nyakába omló ember a szó igazi, a szónoklatok s jelszavak cafrangjaitól megtisztított jelentésére: testvér.

A szavak micsoda özöne ömlött már a magyar földre a társadalmi választások ledöntése érdekében. Micsoda jerikói harcok robbantak neki a társadalmi választásoknak, hogy azokat szétbomlasszák, porrá pörölyözzék. S a választások többé-kevésbé még mindig állnak. Érthetetlen társadalmi jelenség: mindenki akarta és mégis sikerült.

Az osztálytalan társadalomra épült egység megvalósítása gondolatának szekerébe új eszme csikóit kellett fogni. Új eszmét, amely az egyén érdekében a korlátlanul feszengő egyén fölé a közösséget emelte s olyan közösség létrehozását tűzte maga elé célul, amely közösségben élő emberek érzik az egymástartozás valóságát s annak következményeként érzik az egymás sora iránti felelősséget. A szenvedések tisztító tűzében egy olyan világ készül kialakulni, amely minden ember számára szabad utat biztosít a boldogulás felé s amely minden ember számára nyitva tartja lehetősége kibontakozásának útjait, hogy vele közössége és az egész emberiség javát szolgálja.

Az óvóhelyek légkörének, a veszedelem árnyékának kellett reánk borulnia, hogy ez a lélek igazán kibontakozhassék sorainkban. A veszedelem fenyegetése és áldozatai között nyílnak meg igaz látásra a szemek, őszinte testvéri érzésre a szívek: mindnyájunk sorsa olyan közös, olyan egyforma az éppen elég vagy hiányos készletekből való részesedés mindenki számára, olyan egyforma mindenki élet- és vagyonszerkezete, olyan egyforma mindenki félteni valója, s olyan egyforma mindenki számára a bombák pusztító tergetegében eltemetett s a harcok mezéjén elesett gyermek, férj vagy családapa elvesztése.

A veszedelem, a fenyegetés, a szenvedés s az önvédelem összekovácsoló ereje ajándékként hull reánk, ellenszolgáltatásul áldozatainkért. Vigyáznunk kell azonban, hogy ez az egybeolvastó erő ne gyengüljön az idők s a veszedelmek mulásával. Vigyáznunk kell, hogy az óvóhely nagy tanítása a maga eszmel fényével minden veszedelmek és kísértések közepette továbbra is világítson, s hogy ez a fény ne halványuljon a háborút követő új életberendezkedés alapjainak lerakásakor sem. — Mert így válik az igazi, megtartóerőként ható értékünk, s mint nemzedékünk vérben, vasban s szenvedésben kitermett drága kincse, a jövő nemzedéke számára.

Dóczl István.

Kormányrendelet gondoskodik a hadigondozottak gazdasági megerősítéséről.

A hivatalos lap közli a hadigondozási járadékelőleg nyújtásának szabályozásáról szóló kormányrendeletet A rendelet lehetővé teszi, hogy az I, II és III. járadékosztályú hadirokkantak s hadiözvegyek gazdasági megerősítésüket szolgáló beruházások céljára nagyobb járadékelőleg vehessenek fel, amelyet azután járadékkal törlesszenek.

Járadékelőleg folyósítását a törvényhatóság első tisztviselője (alispán, polgármester) rendeli el a törvényhatóság területén működő közjóléti szövetkezet javaslatára. A járadékelőleg a hadigondozott csak a lakóhelyén működő közjóléti szövetkezet közreműködésével használhatja fel. A közjóléti szövetkezet maga szerzi be a járadékelőleghől a szükséges termelészközöket, vagy anyagot és természetben adja át a hadigondozottnak.

A járadékelőleg, amely az 5000, sőt a magasabb járadékosztályuaknál a 7000 pengőt is meghaladhatja, legkésőbb tíz év alatt kell visszafizetni.

A rendelet lehetővé teszi azt is, hogy a 45 évesnél fiatalabb I, II. és III. járadékosztályú hadirokkant házasságos céljára is kaphasson járadékelőleg, feltéve, hogy az Országos Népi- és Család-

védelmi Alapból házassági kölcsönben nem részesült.

Az Országos Hadigondozó Hatóság ezúton hívja fel az érdekelt hadirokkantak és hadiözvegyek figyelmét, hogy járadékelőleg folyósítása iránti kérelmet mindaddig ne nyújtsanak be a törvényhatóság első tisztviselőjéhez, még kevésbé közvetlenül az Országos Hadigondozó Hatósághoz, míg részletes rendelkezéseket magában foglaló végrehajtási rendelet meg nem jelenik. E rendelet fogja megszabni azokat a feltételeket, amelyek mellett az ilyen kérelmeket elő lehet terjeszteni.

A járadékelőleg folyósítására rendelkezésre álló pénzüsszeg nem teszi lehetővé, hogy valamennyi egyébként arra igényjogosult hadirokkant és hadiözvegy még ebben az évben kaphasson járadékelőleg — ez csak fokozatosan történhetik, úgy, hogy első sorban a legjobban rászorult csoportok részére teszik lehetővé a járadékelőleg folyósítását. Amint a részletes szabályokat tartalmazó végrehajtási rendelet megjelenik, az Országos Hadigondozó Hatóság a sajtó és rádió útján pontos tájékoztatást nyújt arról, hogy ilyen kérelmeket kik terjeszthetnek elő, azokat hová kell beadni és milyen okmányokkal kell felszerelni.

A „Közellátási Értesítő” legutóbbi száma a következő rendeleteket tartalmazza:

A m. kir. minisztérium 3130/1944. M. E. sz. rendelete

az áralakulás ellenőrzésének újabb szabályozásáról.

A m. kir. közellátásügyi miniszter 114700/1944. K. M. sz. rendelete

a vállalatok alkalmazottai ellátására irányuló tevékenységével kapcsolatos kérdések szabályozása tárgyában.

A m. kir. közellátásügyi miniszter 415 010/1944. K. M. sz. rendelete

a belőzési cukor kiutalásáról szóló 411 500/1944. K. M. számú rendelet módosítása tárgyában.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter 226 620/1944. sz. rendelete

a közös- és közlegelők gyepesítésére kedvezményes áru gyepvetőmagvak kiosztása tárgyában.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter 263.647/1944. F. M. sz. rendelete

hadműveleti területekről állatoknak az ország egyéb részeibe történő szállítása tárgyában kiadott 261.000/1944. F. M. szá-

mu rendelet hatályon kívül helyezése tárgyában.

A m. kir. pénzügyminiszter 153 567/1944. számú rendelete

a vagyonszállás fizetése szempontjából a buza 1944. évi szeptember havi árának megállapításáról.

A m. kir. pénzügyminiszter 165 070/1944. számú rendelete

a pamutfonalak forgalmi adóváltóságának alapjául szolgáló átlagértékek megállapítása tárgyában.

A m. kir. honvédelmi miniszter 33 527/eln. 18.—1944. H. M. számú rendelete

honvédelmi szolgáltatás címén igénybevett lovak, öszvérek, fogatos járóművek, valamint ezeknek felszerelése ideiglenes használatért járó térítési díjak újabb megállapítása tárgyában.

A bányagazdálkodási m. kir. kormánybiztos 4980/1944. sz. rendelkezés

a lezárt zsidó üzletekben levő bányagok forgalma tárgyában.

6583/1944. sz.

Hirdetmény.

Bolgárom község (Nógrád vm.) határában min egy 800 kat. holdon gyakorolható vadászati jog 1944. aug. 1-től 1950. évi július 31-ig terjedő 6 évre Bolgárom községhezánál 1944. szept. 28. éj delután 3 órákor tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe adatik. Kikiáltási ár éj 1000 pengő. Árverési feltételek a délelőtti hivatalos órák alatt Füleken a főjegyzői hivatalban megtekinthetők.

Bolgárom, 1944. szeptember 10.

ELŐLJARÓSAG

Esti kereskedelmi szakfolyam Salgótarjánban.

A salgótarjáni m. kir. áll. kereskedelmi középiskola igazgatósága közli az érdekeltekkel, hogy október hó 1-én az évben is megnyílik a hathónapos esti kereskedelmi szakfolyam. A szakfolyam elvégzése után a hallgatók vizsgát tesznek és vég bizonyítványt nyernek. Beiratkozhat minden olyan férfi és nő, aki a 17. éj életévét betöltötte, keresztény származású és legalább 4 középiskolának megfelelő iskolai végzettséggel bír. Beiratkozni lehet az intézlet igazgatóságánál a hivatalos órák alatt.

Szülők felesleges aggodalma.

Nemcsak a szülők kilencvenkilenc százalékától, de néhány pedagógustól is hallottam az utóbbi esztendőben, hogy a mai gyermeknek nem marad ideje a játékokra, Anyai szegénység a tanulói vációja, a tananyag olyan zsúfolt, hogy szinte egész napját igénybe veszi a munka, mire pedig kis pihenőhöz jutna, már fáradt a játékokhoz. Ez az aggodalom mostanában annál inkább kerül felszínre, amikor rövidített napi előadásokról, turított tanórákról s esetleg több-kévesebbé csökkentett tanóráról lehet szó.

Nem kell az embernek pedagógusnak lennie, hogy ebben a kérdésben elment mondjon az aggodó, sajnálkozó szülőknél és az esetleg nekik igazaladó tanároknál. Nem azért nincs ideje a gyermeknek játszani, mert sok a tanulivalója, hanem mert keveset tanul. Ez így kissé értelmetlenül hangzik, de akinek iskolás gyermeke van, megérti, vagy ha nincs, emlékezhetik a saját gyermekkorából, mit jelent az amit mondok.

A gyerek legtöbbször unottan tanul, húzza-halasztja a munkát és a végén sem tanulásra, sem játékokra nem marad ideje. A gyerek — általában — több időt és erőt elveszteget a tanulástól való menekülés változatos kísérleteivel, mint amennyi elég volna ahhoz, hogy leckéjét elvégezze. Ez azonban annyira örök gyermeki vonás, hogy segíteni alig lehet rajta, legfeljebb ha azokból a gyermekekből hiányzik, akiket valami kivételes belső hajlam jelöl ki arra, hogy eminensek legyenek az iskolában. Ami perze nem jelenti azt, hogy az életben is eminensek lesznek.

De ezek az aggodalmak egyébként sem jogosak. A gyermek, akár mennyit tanul, vagy nem tanul, akár mennyi időre is van szüksége, hogy leckéjét elvégezze, vagy ne végezze el, mindig ráér játszani. Ha másképp nem, játszva tanul, vagy tanulva játszik. Ismerem két kisleányt, egészen közeli, akik papirból kivágtak babáknak tartott iskolát és így tanulták meg mindennapi leckéjüket. Erre senki sem oktatta őket, maguktól jöttek rá és ez is egyike a gyermeki lélek rejtelmesen érdekes tüneteinél: a tanulástól való ösztönös menekülés a játékokhoz, amely azonban egyúttal tanulás is legyen. Ezt egyébként kitűnően ki is használja a moderna pedagógia és így kétszeresen felesleges és túlzott a szülők aggodalma, mintha a mai gyerek nem érne rá játszani. A mai éppúgy ráér, mint a tegnapi...
— n — y.

Kinevezés. A m. kir. belügyminiszter dr. Kolbenheyer Zoltán polgármester-helyettes főjegyző, losonci lakost Losonc megyei város polgármesterévé kinevezte. Testvér városunk új polgármesterét városunk nevében meleg szeretettel köszöntjük!

Kinevezés. A Notre Dame de Sion tanító- és leánynevelő rend Zsiday

Lilla okl. középiskola tanárát a zalaegerszegi liceumhoz tanáróv kinevezte.

B. HALÁCSI JÓZSEF

Hirt adunk röviden arról a gyászról, mely a salgótarjáni és Salgótarján járási Ipartestületet bobronoki Halácsy József ipartestületi jegyző váratlan halálával érte. B. Halácsy József augusztus 27-én Ungvárról tartózkodott, hogy ott az aznapra kitűzött labdarúgó mérkőzést, mint játékvezető, levezesse. Ott érte az Ungvár elleni bombatámadás a attól szenvedett sérülts következében másnap hősi halált halt. Temetése szeptember 7-én d. u. fél 5 órakor volt igen nagy részvét mellett, a salgótarjáni városi ravatalozóból. Az Ipartestület részéről mintegy 400 tag jelent meg végtisztességén, hogy őt esztendő jegyzői tisztége alatt kifejtett agilis munkásságáért, bátor harcos kiállásáért háláját és kegyeletét írta lerója. De igen tekintélyes számban vett részt temetésén Salgótarján és vidékének sportművelő és sportszerető közönsége is. Élete legszebb virágában, 38 éves korában ragadta el a halál a szerető hitves és két fiacskája karjaiból s abból a nagyszámu iparoscsaládból, mely soha el nem muló hálával és szeretettel őrizi majd meg nemese emlékét.

Elmarad a Kálváriai búcsúünnep. A Szent Kereszt felmagasztaltatásának emlékére a Kálvária hegyen vasárnap tartandó körmenetek, szemintés, a háborús viszonyok folytán elmaradnak.

Plébániai tudósító. A Szt. József-ről nevezett Salgótarjáni Ferences Plébánia egyházközségének vezetősége a napokban üdültötte szét híveinek a Plébánia tudósítójának immár harmadik számát. A tudósító beszámol a plébánia hitéletéről, szociális irányú tevékenységéről, egyesületi életéről s az ifjúsági tevékenységéről. A Tudósítót P. Tamás Krizánt plébános állította össze, mindenre kiterjedő gondnal s „Testvér” címen a szeretet mindenható erejéről irt bele mindenkori által megszívlelendő vezércikket. A „Plébániai Tudósító” ezen legfrissebb száma is bizonyára hozzájárul az egyházközség híveiben a hitélet kimélyítéséhez.

Megbüntetik a szirénabugást utánzókat. Miniszteri rendelet értelmében kihágást követ el és büntetésben részesül, aki a szirénabugást utánzózza. Figyelmeztessük erre gyermekeinket is.

Köszönet nyilvánítás. Szeretett férjem elhunyt alkalmából kifejezett részvétüket köszönöm. Egyben fogadják köszönetemet mindazok, kik koszorúk és virágok halmazzal fejezték ki szeretetüket férjem iránt.

Özv. Halácsy Józsefné.

Köszönet nyilvánítás. Mindazoknak, akik bobronoki Halácsy József ipartestületi jegyzőnek temetésén részvételükkel adóztak, ez uton is hálás köszönetet mond az

Ipartestületi Elnökség.

Salgótarján m. város polgármesterétől. 82/1944. biz.

Lelőtt ellenséges repülőgépek személyzetével való bánásmód.

Hirdetmény.

A m. kir. Belügyminiszter Ur 15587/1944. sz. rendelete alapján felhívom a város lakosságának figyelmét arra, hogy a lelőtt ellenséges repülőgépek személyzetével szemben embertelen magatartást tanusítani nem szabad. A lakosságnak a lelőtt ellenséges repülőgépek személyzetével kapcsolatban csak az lehet a feladata, hogy amíg az arra hivatottak a helyszínre meg nem érkeznek

az épen és egészségesen földre került hadifoglyokat őrizetben tartásuk, a sebesülteket segélyben részesítésük és a meghaltakkal szemben a hősi halottakat megillető tiszteletet tanusításuk.

Salgótarján, 1944. szeptember 9.

Dr. RÁTKY BÉLA
polgármester.

Rendőrbírói ítéletek.

A m. kir. rendőrség salgótarjáni kapitányságának büntetőbírája Melicher Mária vendégölt 200 P (20 nap), Fehér Miklós kereskedőt 100 P (10 nap), Szabó Pál vendégölt 100 P (10 nap), Szűcs László kereskedőt 60 P (6 nap), Lévai József bányász 40 P (4 nap), Szitár Dániel kéményseprőmestert 40 P (4 nap), Mayer Kálmán kereskedőt 50 P (5 nap), Doman János kocsi 30 P (10 nap), Fakán Jánosné, sz. Somoskői Vilma háztartásbeli 30 P (5 nap), dr. Tóth József ügyvédet 30 P (3 nap), Serfőző Ernőné háztartásbeli 25 P (5 nap) és Sándor Dezsőné, sz. Rozgonyi Cecília háztartásbeli 20 P (4 nap) pénzbüntetésre ítélte jogerősen, mert az előrt elkövetést nem tartották be.

A rendőri büntetőbíró Elaskai Ferenc ügygyári munkát 15 napi elzárásra, Fiaski Ferencné salgótarjáni lakost pedig 50 P (5 nap) pénzbüntetésre ítélte eljogerően, mert a fennálló tilalom ellenére ellenséges rádió leadók műsorát hallgatták.

Egyben nevezettek rádiókészülékét is elkobozta és mindkettőjük ellen a közigazgatási eljárást is folyamatba tette.

Nyiltér.*

NYILATKOZAT.

Alulírott Magyar Lajos cipőkereskedő és neje sz. Penyaska Mária elismerjük, hogy M. Nagy Lajos ur mint a Baross Szövetség Salgótarjáni Fiók Szervezetének megbízottja, a helybeli keresztény kereskedelem jó hírnevének és tekintélyének emelése, valamint a közfogyasztás törvényes rendjének megóvása érdekében velünk szemben helyesen és kifogástalanul járt el.

Alulírott Magyar Lajosné 1944. július havában M. Nagy Lajos urra vonat-

kozban általam tett kijelentésekért ezuton bocsánatot kérek.

Salgótarján, 1944. augusztus hó 31.

Magyar Lajos és neje
sz. Penyaska Mária.

E rovatban közöltekér tfelelősséget nem vállalunk.

Szerkesztő.

Talált tárgyak.

Salgótarján megyei város területén 1 drb. kerékpár, 1 drb. ponyva, 1 drb. női kötött kabát és 1 drb. cigarettatárca találtatott. Igazololt tulajdonosai a rendőrkapitányságon hivatalos órák alatt átvehetik.

Tizhónapos kereskedelmi tanfolyamot nyit Budapesten a Baross Szövetség 17. életévüket betöltött keresztény ifjak és leányok számára, akik a polgári iskolának, vagy a gimnáziumnak legalább 4 osztályát elvégezték. Beiratkozhatnak középiskolában érettségizett, vagy tanítóképzőintézetet végzett fiúk és leányok is. Tanfolyamok: kereskedelmi és jogi alapismeretek, magyar kereskedelmi levelezés, könyvvitel, kereskedelmi és politikai számítás, gyorsírás, gépirás. Az előadások I. évi október hó 1-én d. u. 3 órakor kezdődnek és délután 7-ig lesznek. Beiratkozási díj 40 P. Tandíj 300 P, mely havi 30 P-ös részletben is fizethető. A beiratkozásoknál benyújtandó a születési anyakönyvi kivonat és az iskolai végzettséget igazoló bizonyítvány. Beiratkozni hétköznaponként d. e. 9-től 2-ig és d. u. 5-től 7-ig VIII., Vas utca 9 szám alatt lehet. Távolsági lakók beiratkozhatnak a születési anyakönyvi kivonattal, az iskolai végzettséget igazoló bizonyítvánnyal és 40 P-ös beiratkozási díjnak postán való beutalásával.

Kereskedelmi esti szaktanfolyamot nyit Budapesten a Baross Szövetség olyan keresztény ifjak és leányok számára, akik nappal üzletben, vagy irodában vannak elfoglalva, hogy az esti órákban nyheressenek alapvető kiképzést a behozatali és kiviteli szakismeretekből. A szaktanfolyam 1944. október 1-én kezdődik és; 1945. február 28-ig tart. Beiratkozás hétköznaponként d. e. 9-től 2-ig és d. u. 5-7-ig. A beiratkozásoknál benyújtandó a születési anyakönyvi kivonat és a polgári iskola, vagy gimnázium IV. osztályának elvégzését igazoló bizonyítvány. Fizetendő díjak: Beiratkozási díj 30 P, mely egy összegben fizetendő. Tandíj 100 P, mely havi 20 P-ös részletekben is törleszthető.

A P O L L O M O Z G Ó

SALGÓTARJÁN

szombaton 3, 5, 7 órakor
vasárnap 1, 3, 5 és 7-
kor
hétfőn 3, 5 és 7 órakor
kedden, 4 és 6 órakor

A fekete hajnal

szerdán 4 és 6 órakor
csütörtökön 4 és 6 órakor
pénteken 4 és 6 órakor

A négy testőr

Megérkezett!

a Gazdag cirkusz

Ma, szombat este 6 órai kezdettel tartja megnyitó
díszelőadását.

Vasárnap 2 előadás: délután 4 és este 6 órakor. Helyárak 1 P-től 6 pengőig.

Megérkezett!

Fővárosi műsor!

Pattanásai vannak?

Használjon Szücs-féle BUBI arczeszt,
amely megszünteti pattanásait
és az arc bőr zsirosságát!

Szeplős, májfoltjai vannak?

Használja Szücs-féle hámlasztó kenő-
csőt, amely arcát fehérré és
bársonyossá teszi! Kapható:

Szücs Róbert

„Magyar Korona” gyógyszerárán!

SPORT

Sal.BTC—Ungvári AC 5:2 (1:2)

Salgótarján. 1.200 néző. Vezette: Závori.
Góllövők: Berecz, Vincze, Megyeri, Vincze, Csuberda, Csuberda
(11-esből), Laczkó.

Az SSE SBTC ü elmérkőzés szü-
netében érkeznek ki a pályára a vendé-
gek. Azonnal az öltözőbe mennek s el-
kezdik a készülődéseket. Az SBTC ek-
kor már csendben készülődik. Itt kiténik,
hogy az Ungvár három tartalékkal érke-
zett. Háromnegyed 4 órakor futnak ki a
csapatok Závori játékvezetővel az élőkön
és választás után így állanak fel.

SBTC: Nádasdi — Simonyi VI.,
Kiss — Szabó, Debreczeni, Kovács —
Horvát, Csuberda, Vincze, Laczkó, Puskás.

Ungvár: Tóth — Babins, Vég —
Rákóczi, Budavári, Tyukodi — Magyar,
Fábián, Budai, Berecz, Megyeri

I. félidő.

Ungvári kezdés után azonnal az
SBTC lendül támadásba és Csuberda
szép lövést is ad le, de kapu mellé. A
2. percben támad először a vendég csap-
at és egy perc múlva meg is szerzi a
vezetést. Kiss elengedi Megyerit, aki
Budai elé gurít. Az kapura löv, de Ná-
dasdiról kipattan a labda éppen Berecz
elő, aki közelről a hálóba helyezi a lab-
dát. 1:0 ra vezet Ungvár.

A gól után roharnak a hazaiak.
Vinczét csak alig tudják szerelni, majd
Csuberda tűnik ismét ki hatalmas lövé-
sével. Szabó dancsa miatt szabadrugás
következik az SBTC ellen, melyet Berecz
csak alig rug föl. A 11. percben Deb-
reczeninek egy hosszan előre adott lab-
dáját Vincze kapja, aki kapura is löv,
lövését azonban a kapus fogja, de Rá-
kóczi megzavarja a kapust, az kiejti a
labdát, melyet a szerény Vincze most
már a hálóba kólor. 1:1.

Mindenki azt várja, hogy az SBTC
további gólokat fog elérni, de nem így
történik. Hatalmas küzdelem után Kiss
ismét szabadon hagyja Megyerit, aki el-
fut mellette és a meglepett Nádasdi mel-
lett megszerzi az ungvárilak második
gólját.

Támad az SBTC Horvát, Puskás,
majd ismét Horvát révén, de támadásuk
meddő marad. Körülbelül a 30. perctől
kezdve eseménytelen csapkodó játék fo-
lyik a pályán egészen a félidő befeje-
zéséig.

II. félidő.

Ugyténis alapos fejmosást kaphat-

tak a félidő alatt a hazaiak, mert kezdés
után alaposan belefesznek a játékba és
Vinczének az első percben alkalmá nyilna
gólt löni, de a kapusba lövi a labdát.
Horvát lendül most támadásba, őt azon-
ban szerencsésen Budavári szögletre sze-
rell. Már a 12. percben jár az óránk
mutatója, amikor Csuberda hatalmas par-
tot dob. A labda Laczkóhoz száll, aki
átjátsszik Vinczének és az utóbbi a kapu-
nak háttal állva remek gólt lö a jobb
sarokba. 2:2.

Ritkán látott szép csatártelesítmény
volt. A nap legszebb gólja.

Tovább roharnak az SBTC. A 16.
percben Horvát igen szépen elfut és
beadja a labdát Vinczének. Az látja, hogy
Csuberda remek iramban fut a kapu felé.
At is játssa neki a labdát, aki kapusból
hatalmas gólt lö az ungváriak kapujába. 3:2.

A hazai főlény tovább tart. Csuberda
gólt is lö, de a játékvető les címén
nem adja azt meg. Puskás szöglete jelent
még veszélyt az ungvári kapura, majd
a 25. percben a Vinczének előreadott
labdát Budai kézzel leüti a büntető te-
ületen belül. A jogos 11-est Csuberda löv
és máris 4:2 az eredmény.

További hazai főlény után a 34.
percben Vincze fut el egy labdával és
majdnem a kapufától gurít vissza Laczkó
elő, aki nem habozik, hanem lö és ez-
zel be is állítja a mérkőzés végeredmé-
nyét. 5:2.

A játékidő további részében az
SBTC nem veszi komolyan a játékot,
csak játszik ellenfelével, pedig ez helye-
len, mert az ungváriak dicérendő sport-
szerűséggel tovább küzdenek és két
eredménytelen támadást is tudnak vezetni
a hazaiak kapuja ellen. Az eredmény
azonban nem változik.

Szögletarány 9 2 (4:1) az SBTC javára

Bírálatunk:

A főlényesen kezdő SBTC-t vá-
lószínűleg meglepte az ungváriak lelkesé-
dése és gyors akarata, mert a kapkodó
hazai védelem mellett sikerült is nekik
két gyors gólt elérni. Akkor, amikor
szembe kaptak és komolyan kérdték venni
a játékot, ez vonatkozott különösen a II.
félidőre, már vitathatatlan volt a hazaiak

győzelme. Minden csapatrészükben job-
bakknak bizonyultak. Jobb volt labdake-
zelésük, jobb volt játékelőfogásuk és erőn-
létük is.

Nádasdi jól látta el feladatát. A
gólokról nem ő, hanem elsősorban Kiss
Gyuszi tehet. Simonyi és Kiss gyenge
kezdés után feljavult és ekkor kielégítő
játékot láttunk tőlük. Azonban messze
vannak még régi formájuktól. A fedezet
sor legjobbjá ismét Debreczeni volt. Utána
Kovács következik. Munkabírása minden
dicsőretet megérdemel. Szabónak ezuttal
nem ment úgy a játék, mint azt tőle meg-
szoktuk. A csatársor lendítőkeréke az
apró természetű Horvát volt. Gyorsaságával
magával ragadta az egész hazai csatársort.
Versedelmesen tud kapura törni és nagy-
szerű labdákat is ad be a belső csatárok-

nak. Utána Csuberda következik. Ő úgy
az előkészítés, mint a befejezés munká-
jából alaposan kivette a részét. Kár, hogy
tehetséges szélsőjét keveset foglalkoztatták.
Vincze játéka is kielégített. Ami tőle
szokatlan, most még azzal is kísérletezett,
hogy szélsőinek adjon labdát és nem
volt annyira önző, mint általában szokott.
Laczkó és Puskás közepesen játszottak.

Az ungvári Tóth a sok gól ellenére
jól védett. Csapatát megóvta ezzel egy
nagyobb arányú vereségtől. A hátrédek
közül a jobbik Babics volt. míg a fede-
zetek közül Budavári. A csatársorban
Berecz volt a legjobb, utána Budai kö-
vetkezik. A többi gyengén játszott.

Závori közepesen vezette a mérkő-
zést, nagyobb hibát azonban nem köve-
telt el.

Körzeti bajnoki mérkőzések.

SBTC-ü—SSE 3:1 (2:1)

SBTC pálya. Vezette Kovács Béla.
Góllövők: Szabó II. Palotás, Kanyó, Trenka

SBTC-ü: Szabó II. — Budai, Vass
— Marosi, Várad, Bernáth — Balás,
Kanyó, Palotás, Trenka, Verboszyky.

SSE: Oláh — Válczi, Sándor —
Ungár, Boros, Mester — Tóth, Langár,
Szabó II., Kohári, Bártfai.

Mindjárt az első percben Szabó II.
révén vezetésre tesz szert a SSE. A 30.
percben Palotás egyenlít, majd pár perc
múlva Kanyó megszerzi a vezetést. A
második félidőben fölényben játszik az
SBTC-ü, de fölénye csak Trenka egy re-
mek góljával mutatkozik meg, mert az
SSE védők, élükön Oláh al a fiatal, te-
hetséges kapussal minden támadást visz-
szavertek illetve elhárítottak.

A hazai rangadónak számító mér-
kőzés jó iramot és játékot hozott. Az
SBTC ü győzelme feltétlenül megérdemelt,
mert csatárai jobban kiutalták használni
az adott helyzeteket és játékkukban több
fantázia volt s erőnlétjük is jobb volt.

Az SBTC-ü-ben mindenki azt ját-
szotta, amit tőle vártak. Az SSE legjobbjá
Oláh volt (a mezőny legjobbjá) utána Bo-
ros és Válczi tetszett. A csatársor gyen-
gén mozgott.

Kovács játékvető jól vezette a
mérkőzést.

UVASC—BSE 7:3 (4:2)

A fáradt Baglyas ellen megérdemel-
ten győzött az UVASC, habár győzelme
nem ilyen arányban volt megérdemelt.

LATSE—PBÜSE (0:0)

Losoncpartfalva. Vezette: Wahlkapf.
Hatalmas küzdelem után a pátfalvai
bányász csapat megérdemelten hozta baze
az egyik pontot.

Budakalászi-SBTK 0:0

Mindkét csapat csatárai gólképüle-
telnek voltak, ezért megérdemelten osz-
toznak a két ponton.

Sch.—

SSE beszámoló. Kosárlabda.

Bokdi Károly dr. országos vidéki
előadó a kosárlabda szövetség megbízásá-
ból 3 napos játékvetői tanfolyamot tar-
tott. A tanfolyamon résztvevő salgótarjá-
ni és környékbeli vezetők és játékosok
közül 5 női és 9 férfi kapott játékvetői
képesítést. A tanfolyamon 9 csapat
vett részt 27 férfi és 18 női játékosal.

Vasárnap a tanfolyam befejeztével
a résztvevők és a MOVE TE közremű-
ködésével jól sikerült férfi és női kosár-
labdatornát rendeztek a SSE pályán.
Eredmények: MOVE TE Budapest SSE
férfi 31:13 (15:8) Vezette: Petröczy és Bál-
int. MOVE TE Budapest-SSE női 26:5
(12:2) Vezette: Bányai és Horvát. MO-
VE TE Budapest-SALE női 12:7 (4:2)
Vezettes Lehoczky és Csics. MOVE O-
di VTK-SALE férfi 18:15 (6:3) Vezettes:
Lehoczky és Scholtz.

A szépszámu közönségnek különö-
sen a levente lányok játéka tetszett, mert
ügyesség dolgában alig maradtak el pes-
ti ellenfeleik mögött.

Kosárlabda mérkőzés.

A Salgótarjáni Közszolgálat R. T.
tisztviselőinek budapesti férfi és női ko-
sárlabda csapatát f. hó 17-én vendégül
látják az SSE. ifjú, de nagyreményekre
feljogosító kosárázó. A városunkban rit-
kaságnak és különleges sport csapategének
számító kosárlabda mérkőzések az SSE.
pályán kerülnek d.u. 3 órai kezdettel meg-
rendezésre.

Felhívjuk ez uton is városunk sport-
kedvelő közönségét a mérkőzés érdek-
ességére, annál is inkább, mert városunk-

ban, ellentétben a többi vidéki várossal
—nem nagyon ismeri még a közönség a
kosárlabda mérkőzések érdekességeit és
szépségeit.

A Salgótarjáni Közszolgálat R. T.
tisztviselőinek budapesti csapata úgy a
női, mint a férfi, igen jó játék erőt kép-
visel, úgy hogy érdemes lesz a mérkő-
zést megtekinteni.

Sch.—

„Vöröskeresztes Napok”

1944 okt. 1-én, 2-án Salgótarjánban
is lesznek. Jó szívvvel adakozunk a nemes
célra a hozzánk forduló gyűjtő hölgyek,
leventék, urnak és hivatalos gyűjtő iver
útján. A mai sorsdöntő küzdelemben, ami-
kor Magyarország és az egész magyar
nemzet sorsa dől el, nem csupán a har-
coló katonákat, hanem az ártatlan polgá-
ri lakosságot is érinti a küzdelem min-
den ártalma.

A sebek gyógyítása, a fájdalomak
enyhítése, az értékes magyar életnek
megmentése az első arcvonaltól a hátsó-
szág leglátványosabb falvaig a Magyar Vörö-
skereszt hátral. A fájdalom, a kétségbe-
esés, az életért való aggodalom halasztást
nem tűr, gyorsan és hathatósan segítsen
minden magyar festvér tehetsége szíri-
Adakozunk jó szívvvel minél többet.

Magyar Vöröskereszt salgótarjáni
fiók Elnöksége.

Tartsuk be szigorúan a légvédelmi előírásokat!